

**Дарія МІХАЛЬКОВА**  
ЗВО спеціальності 242 Туризм  
Миколаївський національний аграрний університет  
м. Миколаїв, Україна  
*Науковий керівник – д-р філос.наук професор кафедри готельно-  
ресторанної справи та організації бізнесу*  
**Галина ГАРБАР**

## **ЕКОТУРИЗМ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ**

Екотуризм (або екологічний туризм) – це відносно новий напрямок у сфері туризму, який динамічно розвивається та стає все більш популярним у різних країнах світу. За прогнозами Всесвітньої туристичної організації (ВТО), екологічний туризм входить до п'ятірки ключових стратегічних напрямків розвитку туристичної галузі як форма активного відпочинку до 2020 року.

Поняття «екологічний туризм» з'явилося в Європі ще в середині ХХ століття. Однак, навіть через десятиліття не існує єдиного визначення цього явища. У наукових колах його називають по-різному: екотуризмом, природним, зеленим чи м'яким туризмом, а також відносять до одного з різновидів пригодницького туризму (adventure travel) [1].

Вітчизняні дослідники визначають екотуризм як форму туристичної діяльності, орієнтовану на екологічну освіту та відпочинок, під час якого мандрівники досліджують природне середовище, визнаючи його головною цінністю [2].

Метою роботи є дослідити роль екотуризму в контексті сталого розвитку, визначити його вплив на економіку, суспільство та довкілля, а також розробити шляхи вдосконалення екотуристичних практик для збереження природних ресурсів і підтримки місцевих громад.

Екологічний туризм – це форма туризму, що має особливі характеристики, зокрема освітню, природоохоронну та соціальну спрямованість.

Екотуризм має безліч переваг. Він сприятливо впливає на здоров'я та самопочуття мандрівників, допомагає зберігати природне середовище,

забезпечує фінансові надходження до місцевих бюджетів, відіграє важливу роль у формуванні екологічної свідомості та ефективно запобігає екологічним проблемам, спричиненим людською діяльністю [4].

Сучасні тенденції екотуризму:

- Сталий розвиток і збереження природи

Туристи все частіше обирають напрямки, які дотримуються принципів екологічної відповідальності. Це включає відпочинок у заповідниках, національних парках та екологічно чистих місцях.

- Еко-готелі та "зелені" технології

Зростає популярність готелів, побудованих із природних матеріалів, які використовують відновлювані джерела енергії, сортують відходи та мінімізують споживання води й електроенергії.

- Агроекотуризм

Це напрямок, що поєднує екотуризм і сільський туризм. Туристи можуть жити на фермах, брати участь у сільськогосподарських роботах, споживати органічні продукти та дізнаватися про традиційні методи ведення господарства.

- Відмова від масового туризму

Популярними стають маршрути, які уникають великих туристичних скупчень і пропонують унікальні екологічні враження – наприклад, піші походи в маловідомі природні локації.

- Цифрові технології в екотуризмі

Використання мобільних додатків для бронювання еко-житла, прокладання екологічних маршрутів та участі в програмах збереження природи.

- Еко-волонтерство

Все більше людей поєднують подорожі з допомогою природи: участь у програмах захисту рідкісних видів, висадці дерев, очищенні заповідників тощо.

- Популяризація екологічного транспорту

Відмова від перельотів на короткі дистанції, перехід на велотуризм, електромобілі та подорожі потягами замість літаків.

Усе це спрямовано на створення соціально-економічних та екологічних стимулів, а також механізмів розвитку сільських територій, де екотуризм реалізується, з дотриманням визначених принципів.

Розвиток екотуризму в сільській місцевості має сприяти підвищенню ефективності організаційно-адміністративного управління шляхом створення та підтримки невеликих сімейних (родових) садиб, що представляє собою сучасний підхід до управління розвитком сільських територій [3].

Основними перешкодами для розвитку екотуризму на сільських територіях є недосконалість нормативно-правової бази, необхідність змін у фінансово-кредитній та податковій політиці, відсутність механізмів фінансування природоохоронних заходів. Також проблемами є неефективне управління, високі витрати на транспорт і комунальні послуги, низька зацікавленість місцевого населення та недостатні інвестиції в цю сферу.

Екотуризм є важливим елементом сталого розвитку, поєднуючи екологічні, соціальні та економічні аспекти. Він сприяє збереженню природи, підвищенню екологічної свідомості та підтримці місцевих громад.

Розвиток екотуризму допомагає мінімізувати негативний вплив на довкілля та сприяє економічному зростанню сільських територій, зокрема через підтримку сімейних садиб.

Для подальшого розвитку екотуризму необхідно вдосконалювати інфраструктуру, покращувати управління та підвищувати екологічну обізнаність, що сприятиме як охороні природи, так і добробуту місцевого населення.

### **Список використаних джерел:**

1. Hall, C.M. The Geography of Tourism and Recreation. Environment, place and space /C.Michael Hall and Stephen J Page.- London, New York: Routledge Taylor and Francis Group, 2006. – p. 283-284.
2. Кляп, М.П. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб./ М.П. Кляп, Ф.Ф. Шандор. – К.: Знання, 2011. – 334с.
3. [https://tourlib.net/statti\\_ukr/bendasjuk.htm](https://tourlib.net/statti_ukr/bendasjuk.htm)

4. <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/4651/>